

Anna Szylar

Konferencja naukowa "Klara -
kobieta nowa", Nowy Sącz, 22-23 VI
2012 r.

Hereditas Monasteriorum 1, 347-348

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

zachstanu, i M. A. Mamontowa, prezentującego tematykę Białorusi i Brześcia we współczesnych czasopismach petersburskich.

Referaty w sekcji *Kniga i knižnoje delo na Berestejščine w XIX–XX veke* dotyczyły Brześcia i ziemi brzeskiej, historii miasta, międzywojennych wydawnictw brzeskich, ziemi brzeskiej w bibliologicznych badaniach; zaprezentowano także plan Puszczy Białowieskiej z 1858 r., utwór poetycki z 1855 r. *Pieśń o żubrze*, rolę książki w rodzinie Jundziłów w pierwszej połowie XIX w., drukarstwo i bibliotekarstwo ziemi brzeskiej w okresie II wojny światowej 1939–1941 oraz dokumenty zgromadzone w bibliotece prezydenta Białorusi.

W sekcji *Izdaniya Berestejščiny XVI–XVIII vekov* omówiono m.in. druki i drukarnie ziemi brzeskiej XVI–XVIII w., testamenty mieszkańców z XVI w., rzadkie druki przechowywane w Bibliotece Narodowej w Mińsku, druki oficyny brzeskiej w zbiorach Biblioteki Narodowej Ukrainy w Kijowie i oficyny pińskiej w Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie, Biblię Brzeską i inne polskie przekłady Pisma Świętego, architekturę soboru brzeskiego i kaplicy św. Stefana oraz księgozbiory bibliotek: monasteru w Działowie, protojereja Joanna Markowskiego i biblioteki ziemi kamienieckiej.

Równie interesujące były referaty wygłoszone w sekcji *Knigasbory roda Sapieg*, poświęcone rodowi Sapiechów i dotyczące przede wszystkim bibliotek tego rodu, także w nieodległej od Brześcia Rużanie, gdzie rezydował Lew Sapieha. Jego księgozbiór został rozproszony i obecnie podejmowana jest próba rekonstrukcji biblioteki. O fenomenie białoruskiej kultury, którą reprezentowali Sapiehowie, mówił również N. Nikołajew.

Konferencji towarzyszyły: otwarcie niewielkiej wystawy prac G. Macura o kaligrafii, prezentacja książek R. Motulskiego i N. Nikołajewa wydanych w 2011 r., wycieczka w rejon Iwacewicz, zwiedzanie zamku Kossowskiego i domu-muzeum Tadeusza Kościuszki w rejonie Merecza, wizyta w Rużanie w dawnym kompleksie pałacowym Sapiechów, moźolnie teraz odbudowywanym. Konferencję zamknęło posiedzenie narodowej rady dla projektu „Wirtualna rekonstrukcja spuścizny Józefa Ignacego Kraszewskiego”. W skład rady wchodzi bibliotekarze białoruskich, ukraińskich i polskich przygranicznych bibliotek z Białej Podlaskiej i Romanowa.

Anna SZYLAR

Wydział Pedagogiki

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu

Konferencja naukowa *Klara – kobieta nowa*, Nowy Sącz, 22–23 VI 2012 r.

W dniach 22–23 VI 2012 r. odbyła się w Nowym Sączu konferencja naukowa zatytułowana *Klara – kobieta nowa*, zorganizowana w ramach jubileuszu osiemsetlecia powołania zakonu św. Klary.

Pomysł uświetnienia Jubileuszowego Roku Świętej Klary zrodził się w 2010 r. w środowisku sądeckim. Partnerami projektu były: Instytut Studiów Franciszkańskich w Krakowie, Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie oraz Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” w Nowym Sączu.

Dwudniowe obrady odbywały się w Miasteczku Galicyjskim w Nowym Sączu, stanowiącym filię Sądeckiego Parku Etnograficznego. Dopelnieniem spotkania stał się pobyt uczestników konferencji

w Starym Sączu, połączone ze zwiedzaniem Muzeum Regionalnego „Domu na Dołkach”, udziałem we mszy w kościele klasztornej klarysek pw. Trójcy Świętej oraz spotkaniem z ksienią i siostrami zakonnymi w rozmównicy klasztornej.

Konferencja stanowiła miejsce dyskusji naukowej badaczy z ośrodków akademickich z kraju i spoza jego granic: z Uniwersytetu Papieskiego w Rzymie, Instytutu Studiów Franciszkańskich w Krakowie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Jana Pawła II z Krakowa i jego oddziału w Tarnowie oraz Polskiej Akademii Nauk.

Obrady otworzyła ksieni klasztoru klarysek w Starym Sączu, s. Teresa Izworska, która podczas transmisji skierowanej do uczestników konferencji powiedziała:

Jubileusz to wielki dar, ale i zadanie nie tylko dla Zakonu Sióstr Klarysek. Nasza Święta Założycielka ma wiele do powiedzenia współczesnemu człowiekowi, gdyż jak niegdyś mówił bł. Ojciec Święty Jan Paweł II „święci się nie starzeją” i ciągle są dla nas drogowskazami na szlakach doczesnego pielgrzymowania.

Nad problematyką klariańską, osnutą wokół życia i działalności św. Klary, a w jej kontekście klarysek z klasztoru w Starym Sączu, dyskutowano podczas dwudniowych obrad. Za myśl przewodnią pierwszego dnia konferencji przyjęto sentencję „Clara Claris praeclara meritis...”, drugiego zaś „Święta Klara duchowa przewodniczka życia konwentu starszadeckich klarysek”. Referaty i komunikaty wygłosiło 13 prelegentów.

O. Stanisław Mazgaj (*Święta Klara „Kobieta nowa” – rys biograficzny*), przedstawiając zarys biografii Klary, podkreślił aktualność jej przesłania duchowego. Ks. Felice Accrocca (*Chiara e la vita comunitaria a S. Damiano. Klara i życie wspólnotowe w S. Damiano*) omówił życie Klary we wspólnocie w San Damiano, podkreślając jej związek duchowy z myślą i posłannictwem św. Franciszka. Dopelnienie tej części obrad stanowił referat Teresy Paszkowskiej: *Klara – radykalna strażniczka paradoksalnego przywileju*.

Tematyka kolejnych wystąpień koncentrowała się wokół szeroko rozumianej kultury i tradycji klariańskiej. Igor Borkowski (*Jak umiera klaryska. Ars bene moriendi w świetle dokumentów klasztoru starszadeckiego i tradycji klariańskiej*) zaprezentował zwyczaje związane z tzw. sztuką umierania, a Olga Miriam Przybyłowicz (*Niecodzienna codzienność. Obłóczyny i profesja w zakonie klarysek (XIII–XVII w.)*) skoncentrowała swoje rozważania na przepisach i tradycji dotyczącej przyjmowania kandydatek do zakonu oraz składania przez nie ślubów wieczystych. Z kolei Patrycja Gąsiorowska (*Życie codzienne klasztorów klarysek w średniowieczu*) omówiła ich codzienną egzystencję we wspólnocie klasztornej. Lucyna Rotter w referacie *Podwika, welon, czepek. Rzecz o nakryciach głowy zakonnice* wskazała na ewolucję zwyczajów w tym zakresie, ks. Józef Marecki zajął się *Symboliką hagiograficzną „franciszkanek” wyniesionych na ołtarze*, ks. Stanisław Garnczarski zaś (*Kultura muzyczna klarysek*) nakreślił obraz kultury muzycznej klarysek na przestrzeni stuleci. Robert Ślusarek zaprezentował komunikat pt. *Ikonografia św. Klary w sztuce polskiej. Zarys problematyki*.

Dziejom klasztoru klarysek w Starym Sączu poświęcone zostały trzy wystąpienia. Ks. Janusz Królikowski (*Duchowość starszadeckich klarysek w epoce nowożytnej*) zajął się sprawami duchowości sióstr w XVIII w., a Anna Szylar (*„Refektarz mniejszy na szkołę panien świeckich obrócić się ma”. Aktywność wychowawczo-edukacyjna klarysek starszadeckich. XVII–pierwsza połowa XIX w.*) przedstawiła wkład zakonnice w wychowanie dziewcząt. Najnowsze wyniki badań archeologicznych, uzyskane podczas prac wykopaliskowych prowadzonych w klasztorze, omówił Bartłomiej Urbański (*Wstępne wyniki badań archeologicznych prowadzonych na terenie Klasztoru SS. Klarysek w Starym Sączu oraz zespołu poklasztorowego OO. Franciszkanów w Nowym Sączu*).

Referaty i prowadzone dyskusje potwierdziły aktualność przesłania św. Klary, której myśli i posłannictwo przez całe wieki nie przestawały inspirować ogromnych rzesz kobiet.